

Aktywnością gospodarczą charakteryzuje się również południowa i południowo-wschodnia część gminy, która cechuje się stosunkowo gęstą siecią osadniczą i w związku z tym dużą ilością małych, rozproszonych po tutejszych miejscowościach zakładów. Większymi, wielofunkcyjnymi ośrodkami gospodarczymi są tu Tuchlino, Szklana i Długi Kierz.

Obszarami o najmniejszej aktywności są tereny na zachodzie i północnym-zachodzie a także na północnym-wschodzie i wschodzie, gdzie działalność gospodarcza skupia się głównie w Mojuszu i Bąckiej Hucie (wynika to z ograniczeń rozwoju działalności gospodarczej związanych z położenia w tej części gminy Kaszubskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny).

Warto podkreślić, że w sześciu dominujących w gminie wsiach (na ok. 42 w których mieszczą się działalności gospodarcze): Sierakowicach, Gowidlinie, Kamienicy Królewskiej, Puzdrowie, Tuchlinie znajduje się ok. 77% firm.

Według wskaźnika ilości podmiotów gospodarczych w sołectwach na 100 mieszkańców dominują: Sierakowice (7,7), Gowidlino (4,5), Szklana (4,4) i Puzdrowo (4,3). Dla całej gminy wartość ta wynosi 5,2 i pod tym względem Sierakowice, spośród gmin wiejskich powiatu, ustępuje tylko gminie Żukowo. Biorąc pod uwagę wiejski charakter gminy wskaźnik ten korzystnie wypada na tle całego powiatu, dla którego wynosi 6,0.

Tab. 4.2. Podmioty gospodarki narodowej i zakłady osób fizycznych według sekcji na 1 tys mieszkańców na tle powiatu i województwa

	Podmioty gospodarki narodowej	w tym							
		Zakłady osób fizycznych	w tym						
			Działalność produkcyjna	Budownictwo	Handel i naprawy	Hotele i restauracje	Transport, gosp. macierzynowa	Pośrednictwo finansowe	Obsługa nieruchomości i firm
na 1 tysięcy mieszkańców									
Gmina Sierakowice	52	47	9	10	16	1	4	0,5	2
Powiat kartuski	60	51	9	11	15	2	5	1	3
Województwo pomorskie	84	65	8	8	21	4	7	3	8
Województwo pomorskie bez miast na prawach powiatu	69	56	7	7	18	6	5	2	5

Źródło: Opracowanie własne na podst. Rocznika Statystycznego Woj. Pomorskiego 2000, US w Gdańsku

Pod względem przestrzennego rozmieszczenia poszczególnych sektorów gospodarki w gminie Sierakowice nie zauważa się żadnych prawidłowości, co świadczy o tym, że gospodarka gminy rozwijała się żywiołowo i spontanicznie. Brakuje ładu przestrzennego w zagospodarowaniu gospodarczym całej gminy jak i samych Sierakowic. Działalności większości branż rozmieszczone są w całej gminie, z natężeniem proporcjonalnym do wielkości miejscowości. Wyjątkiem są podmioty gospodarcze z sekcji pośrednictwa finansowego i obsługi nieruchomości i firm, które koncentrują się w Sierakowicach oraz zakłady

przetwórstwa mięsnego, których lokalizację determinuje rolnicza produkcja zwierzęca zlokalizowana w okolicach Gowidlina, Smolników, Tuchlina i Puzdrowa, Pałubic i Kamienicy Królewskiej, Sierakowic. Zauważa się również, że przedsiębiorstwa produkujące wyroby z surowców niemetalicznych dla budownictwa mieszczą się przy drodze z Kartuz do Sierakowic oraz z Sierakowic do Długiego Kierza.

4.1.2 Zasoby pracy

Gmina Sierakowice posiada bogate zasoby siły roboczej, a tutejsza ludność słynie z przedsiębiorczości, poszanowania dla pracy i własności. Zamieszkuje ją szczególnie młode społeczeństwo, o największym (od wielu lat) w województwie pomorskim przyroście naturalnym – 178 i jednym z najwyższych wskaźników na 1000 ludności – 11,3. W wieku produkcyjnym gminę zamieszkuje 8619 osób co stanowi 54,2% ogólnej liczby mieszkańców. Według prognoz, do 2010 roku odsetek ludności w wieku produkcyjnym zwiększy się do 60,1%.

Miejscowy rynek pracy charakteryzuje bardzo duża chłonność, o czym świadczy pomimo tak wysokiego przyrostu naturalnego dodatnie saldo migracji oraz stosunkowo niski na tle województwa wskaźnik bezrobocia – 10,6%. Mankamentem gminy jest niewielki odsetek ludności z wyższym wykształceniem oraz wśród większości mieszkańców niska świadomość potrzeby edukacji na wyższym poziomie.

Ze względu na brak danych niemożliwe jest dokładne określenie liczby pracujących w gminie, a także rzetelne sporządzenie struktury zawodowej ludności. Informacje publikowane przez Urząd Statystyczny w Gdańsku nie są kompletne, gdyż nie obejmują osób pracujących w rolnictwie indywidualnym, w działach specjalnych rolnictwa oraz w zakładach zatrudniających do 9 osób (tab. 4.5). W przypadku gminy Sierakowice najwięcej zatrudnionych jest właśnie w małych firmach, liczących do 5 pracowników oraz w rolnictwie indywidualnym (tylko taki sektor rolnictwa istnieje w gminie). Urząd gminy nie prowadzi statystyk o zatrudnieniu. W związku z tym trudne jest również porównanie struktury zatrudnienia w gminie Sierakowice z innymi gminami powiatu. Uwzględniając wskaźnik bezrobocia dla gminy oraz wyniki badań Instytutu Badań Nad Gospodarką Rynkową, z których wynika, że pracę podejmuje jedynie 56,9% osób zdolnych do jej podjęcia, szacuje się, że liczba pracujących w gminie Sierakowice wynosi ok. 4000 osób.

Z informacji uzyskanych w ewidencji działalności gospodarczych wynika, że najwięcej osób pracuje w sektorze handlu i usług – ok. 51%, następnie w rolnictwie – ok. 30%, przemyśle – ok. 8% oraz w sektorze publicznym ok. 11%.

4.1.3 Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Istniejące w gminie warunki fizyczno-geograficzne nie są korzystne dla rolnictwa. Występuje tu bardzo urozmaicona rzeźba terenu, z dużymi różnicami wysokości i spadkami terenu dochodzącymi do 20 stopni, są trudne warunki klimatyczne ze skróconym (o ok. dwa tygodnie) okresem wegetacji, przeważają gleby o niskich klasach bonitacyjnych (ok. 90% gleb zaliczanych jest do V i VI klasy). Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (uwzględniający wartość rolniczą gleb, klimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych) gminy

Sierakowice wynosi 40,2 i obok gmin Stężyca i Sulęczyno jest najniższym w powiecie, o 4,4 punkta gorszy od średniej dla powiatu kartuskiego.

Tab. 4.3. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej gmin powiatu kartuskiego

Gminy	Gleby	Agroklimat	Rzeźba terenu	Warunki wodne	Suma waloryzacji
Chmielno	30,5	6,4	3,1	2,4	42,4
Kartuzy	32,3	6,2	3,4	3	44,9
Przodkowo	35,8	6,8	3,6	3,2	49,4
Sierakowice	27,4	7	3,4	2,4	40,2
Somonino	35,8	6,2	3,5	3	48,5
Stężyca	24,9	6,6	3,4	1,3	36,2
Sulęczyno	24,7	7,8	3,2	1,3	37
Żukowo	43,2	7,6	3,9	3,4	58,1

Źródło: wg prof.dr. T. Witka, IUNG, Puławy, s. 166-245

Pomimo tych niesprzyjających warunków Sierakowickie posiada dobre tradycje rolnicze, a przedsiębiorczość mieszkańców i impet gospodarczy zauważa się również w rolnictwie. W gminie zarejestrowane są 54 rolnicze podmioty gospodarcze. Panują bardzo dobre warunki klimatyczno - glebowe dla uprawy warzyw kapustnych i ziemniaków (również odmian wysokogatunkowych). Sierakowickie jest również polskim zagłębiem truskawkowym, choć w ostatnim czasie opłacalność produkcji truskawek bardzo spadła (koszty produkcji dwukrotnie przewyższają ceny skupu). W gminie bardzo dobrze rozwinęło się drobiarstwo, na wysokim poziomie jest hodowla trzody chlewnej (z ciągłą tendencją wzrostu pogłowia), była mlecznego i rzeźnego. W związku z tym rozwinęło się przetwórstwo mięsne.

Obecnie użytki rolne zajmują w gminie 60,3% ogólnej powierzchni (10,99 tys. ha). Ze względu na to, że w gminie Sierakowice nigdy nie było Państwowych Gospodarstw Rolnych istnieje tu tylko rolnictwo indywidualne, które charakteryzuje się rozdrobnieniem – w gminie jest 1358 gospodarstw rolnych. Gospodarstwa o powierzchni od 10 do 40 ha stanowią 62,8%, pięć gospodarstw ma powierzchnię powyżej 100 ha. Mimo tego średnia wielkość gospodarstwa jest stosunkowo wysoka – wynosi 13,3 ha. Część producentów rolnych wykupiło od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa ok. 7,8 tys. ha gruntów tworząc duże, nowoczesne i wielkotowarowe gospodarstwa farmerskie. Polityka gminy (zgodna również z założeniami Strategii dla Polski) zakłada zmniejszenie ilości gospodarstw rodzinnych przez zwiększenie ich areалу – poprzez wykup lub dzierżawę ziemi małych gospodarstw przez duże. Optymalna wielkość nowych gospodarstw, zapewniająca opłacalność produkcji, powinna wynosić 35 - 45 ha. Przewiduje się, że do 2015 roku ilość gospodarstw rolnych w gminie zmniejszy się o ok. 60%.

Tab. 4.4 Ilość gospodarstw w gminie

Wielkość (w ha)	1995	1997	2000	2001
1 – 2	119	150	151	145
2 – 5	198	198	198	190
5 – 10	164	164	164	164
10 – 15	278	278	278	278
15 – 25	347	347	347	347
25 – 40	220	220	220	220
40 – 100	7	15	15	15
100 – 200		2	2	2
pow. 200		6	5	5

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Sierakowice

śr. wielkość	13,71	13,29	13,29	13,30
Ilość gosp. Rolnych	1333	1380	1380	1366

Źródło: Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Obecnie z pracy w rolnictwie utrzymuje się ok. 30% ludności zawodowo czynnej. W gminie istnieje wyraźna nadwyżka zatrudnionych w rolnictwie, co świadczy o ukrytym bezrobociu – w efektywnie działającym gospodarstwie rolnym, przy obecnym nasyceniu rolnictwa środkami produkcji, na 100 ha użytków rolnych powinno pracować 7-8 osób, a w gminie Sierakowice zatrudnionych jest 12. Ilość zatrudnionych powinna więc spaść o ok. 40%.

Większość gospodarstw jest słabo zmechanizowana i niedoinwestowana, a istniejący sprzęt wykorzystuje się nieekonomicznie. Małe jest zainteresowanie kredytami. Niskonakładowa gospodarka rolna, nieracjonalna struktura zasiewów jest powodem niskich plonów i wydajności jednostkowej zwierząt. Istniejące monopole skupu nie sprzyjają powstaniu rynkowej konkurencji. Przemian wymagają też organizacje społeczne i spółdzielcze działające w rolnictwie oraz brak integracji między producentami.

Taka sytuacja na pewno wymaga reformy i ukierunkowania w celu podniesienia efektywności i opłacalności rolnictwa i dostosowania się do zasad polityki rolnej krajów Unii Europejskiej.

Użytkowanie gleb i uprawa roślin:

Okolo 90% gleb w gminie zaliczanych jest do V i VI klasy bonitacyjnej. Obecnie użytki rolne zajmują w gminie 60,3% ogólnej powierzchni (10994 ha). Grunty orne zajmują 8,6 tys. ha, łąki i pastwiska 2,4 tys. ha, sady i ogrody jedynie 16 ha. Od 1998 roku powierzchnia gruntów orných zmniejszyła się o 1254 ha - głównie na gruntach klas V i VI (przede wszystkim na rzecz zalesień i użytków zielonych), natomiast powierzchnia użytków zielonych zwiększyła się o 84 ha – na gruntach klasy VI. Wynika to z tego, że część gruntów położona jest na stokach, wzniesieniach i w pobliżu jezior. Uprawa w takich warunkach jest nieopłacalna, a nawet przynosi straty, zwiększa erozję i powoduje zanieczyszczenie jezior. Stąd tendencja do zaniechania uprawy gleb klasy VIz oraz większości gleb klas VI i V położonych w niekorzystnych warunkach i zakładania na nich trwałych użytków zielonych bądź zalesień.

Tab. 4.5. Struktura użytków rolnych w gminie w latach 1995 - 2001

Rodzaj użytku	1995		1996		1997		1998		2000		2001	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Grunty orne	8752	78,9	8752	78,9	9819	80,5	9819	80,5	8565	77,9	8565	77,9
Łąki	1360	12,3	1360	12,3	1335	10,9	1335	10,9	1376	12,5	1376	12,5
Pastwiska	951	8,6	951	8,6	994	8,1	994	8,1	1037	9,4	1037	9,4
Sady i ogrody	36	0,3	36	0,3	53	0,4	53	0,4	16	0,1	16	0,1
Razem użytki rolne	11099		11099		12201		12201		10994		10994	

Źródło: Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

W strukturze zasiewów dominują zboża – stanowią ok. 50% zasiewów (wśród nich dominuje uprawa żyta – ok. 25%), następnie są: rośliny okopowe – 16,4% (w tym ziemniaki 13,6% - ze względu na brak zbytu odnotowuje się spadek produkcji), rośliny pastewne – 2,7%, truskawki – 2,3%. Struktura taka nie jest korzystna dla tutejszego rolnictwa. W celu podniesienia wydajności produkcji niezbędne są więc zmiany w strukturze i jakości zasiewów.

Chów i hodowla zwierząt:

Najbardziej towarową, dochodową i stale zwiększającą się produkcją zwierzęcą w gminie jest drobiarstwo. Obecnie w gminie działają 44 kurniki i każdego roku oddawane są do użytku trzy nowe.

Po nagłym wzroście pogłowia bydła w 1996 roku (ponad dwukrotnie w stosunku do roku poprzedniego) hodowla ta stale się zmniejsza – wpływa na to obecna sytuacja w hodowli bydła w Europie (BSE).

Dzięki wysokiej jakości i opłacalności produkcji oraz stałym odbiorcom (Nestle Słupsk, OSM Maćkowy) w gminie wzrasta produkcja mleka. Jest to najbardziej stabilna i opłacalna produkcja w tutejszym rolnictwie. Obecnie w gminie jest ok. 30 liczących się producentów mleka.

Hodowla trzody chlewnej, pomimo wahań cen żywca, w ostatnim czasie stała się opłacalna i zauważa się tu wzrost pogłowia. W ostatnim czasie w gminie przybywa hodowlanych stawów rybnych (na razie głównie na potrzeby własne i turystyki). Może stać się to dodatkowym, opłacalnym źródłem dochodu.

Alternatywne źródła dochodu

Jedną z możliwości pozyskania dodatkowych dochodów z gospodarstwa rolnego, zwłaszcza w przypadku mniejszych gospodarstw, jest założenie gospodarstwa agroturystycznego. Gmina Sierakowice przeżywa od kilku lat rozwój agroturystyki. Jest to również bardzo dobry sposób wykorzystania walorów turystycznych gminy.

Na części plantacji dodatkowe dochody uzyskuje się z uprawy niektórych wysokogatunkowych warzyw i owoców (głównie truskawek), czemu sprzyjają panujące w gminie warunki glebowo-klimatyczne, a także ziół przyprawowych i leczniczych.

Zaopatrzenie rolnictwa w środki produkcji oraz zbył produktów rolnych

Istniejąca na terenie gminy baza przetwórczo - skupowa i przechowalnicza jest zbyt mało rozbudowana w stosunku do potrzeb. Zlokalizowanych jest tu 8 skupów i ubojni trzody i bydła, 3 skupy i ubojnie drobiu, 3 punkty skupu zboża, 3 mieszalnie pasz oraz 40 sezonowych punktów skupu truskawek. 6 firm zaopatruje rolników w materiał siewny i sadzeniakowy, 5 w nawozy i środki ochrony roślin, 4 w paliwo. Należy dążyć, by zbierane plony były w maksymalnym stopniu przetwarzane na terenie gminy: magazynowane, oczyszczane, dosuszane, pakowane, przerabiane na pasze i produkty towarowe.

4.1.4 Wykorzystanie gospodarcze walorów środowiska

4.1.4.1 Rekreacja i turystyka

Położenie geograficzne gminy Sierakowice – na zachodzie Pojezierza Kaszubskiego, w centralnej części Szwajcarii Kaszubskiej zapewnia bardzo dobre warunki do rozwoju wszelkich form rekreacji i turystyki.

Ze względu na warunki klimatyczne (obszar ten należy do najchłodniejszych i o najkrótszym okresie wegetacji na Pomorzu oraz o stosunkowo dużej rocznej sumie opadów) rozwinęła się tu głównie turystyka weekendowa i sezonowa w miesiącach letnich. Przyroda stwarza tu możliwość uprawiania turystyki wodnej, pieszej, rowerowej, samochodowej. Bogate w faunę jeziora i lasy zachęcają do wędkowania i polowań. W gminie istnieją również

dobrze, jednak mało wykorzystywane warunki dla turystyki zimowej (np. narciarstwa biegowego, organizowaniu kuligów).

Do odwiedzania regionu turystów zachęca również ciągle żywa tu regionalna kultura.

4.1.4.2 Potencjał agroturystyczny

Rekreację i wypoczynek na wsi można podzielić na dwie kategorie:

- agroturystykę – polegającą na wypoczynku w gospodarstwie rolnym przystosowanym do przyjęcia turystów oraz
- turystykę wiejską – polegającą na wypoczynku w kwaterach w domach na wsi (bez gospodarstwa).

Ze względu na sprzyjające warunki przyrodniczo - krajobrazowe, rolniczy charakter gminy oraz poszukiwanie przez rolników dodatkowych źródeł dochodu w gminie bardzo szybko rośnie ilość gospodarstw agroturystycznych jak i związanych z turystyką wiejską. Działający tu prężnie Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego i powołane przez niego w czerwcu 2000 roku Stowarzyszenie Ruchu Agroturystycznego „U źródeł Słupi” prowadzi szkolenia i kursy pomagające zainteresowanym rolnikom przekształcić gospodarstwa na agroturystyczne. Obecnie w gminie działa ok. 20 takich gospodarstw (ok. 208 miejsc noclegowych), z czego większość dostępnych jest przez cały rok. Gospodarze starają się przedstawić turystom bogate oferty z wieloma atrakcjami np. z możliwością wędkowania, jazdy konnej, urządzania ognisk, wypożyczenia na miejscu rowerów, sprzętu wodnego, z miejscem zabaw dla dzieci a zimą – organizowanie kuligów.

Zarówno Stowarzyszenie Ruchu Agroturystycznego „U źródeł Słupi” jak i Stowarzyszenie Turystyczne „Kaszuby” promują te formy wypoczynku na wsi na krajowych i międzynarodowych targach turystycznych, same gospodarstwa reklamują się również w internecie. Jednak potrzebna jest szersza akcja promocyjna, również konkretnych ofert, by zachęcić turystów do przyjazdu na wypoczynek do gminy Sierakowice.

4.2. Ważne procesy i specyficzne zjawiska gospodarcze w gminie

Gmina Sierakowice charakteryzuje się zróżnicowaną i rosnącą gospodarką. Jej pozycja konkurencyjna na tle całego województwa pomorskiego, a także gmin o podobnej wielkości jest silna. Gminy podmiejskie aglomeracji Trójmiasta uzyskują jednak lepsze wskaźniki rozwojowe. Z tego punktu widzenia gmina wiejska Sierakowice ma charakter przejściowy i znajduje się pomiędzy obszarami wiejskimi powstającej metropolii (np. Żukowo) a peryferyjnymi gminami wiejskimi (np. Chojnice). Wynika to przede wszystkim z jej położenia geograficznego i znajduje odzwierciedlenie w strukturze gospodarki – z jednej strony opartej o rolnictwo, z drugiej związanej z rynkiem zbytu i rynkiem pracy aglomeracji Trójmiasta. Pomyślność restrukturyzacji, tempo i kierunek rozwoju aglomeracji Trójmiasta, a zwłaszcza rynku żywności, usług budowlanych i transportowych będzie miał decydujący wpływ na rozwój gospodarki Sierakowic. Te powiązania, już teraz istotne, wzmocnią się jeszcze w najbliższych latach. Z tego powodu bardzo ważne jest zapewnienie dobrego dojazdu i powiązań telekomunikacyjnych z Trójmiastem.

Mocne strony sierakowickiej gospodarki:

- duże zasoby młodej siły roboczej,
- duża chłonność miejscowego rynku pracy,
- przedsiębiorczość, pracowitość i solidność mieszkańców,
- korzystny dla gospodarki rynkowej dominujący udział własności prywatnej zapewniający duże zasoby gruntów pod wszelką działalność,
- stale rosnąca liczba podmiotów gospodarczych,
- silnie rozwinięte handel i usługi (głównie budownictwo, usługi transportowe) oraz rolnictwo (uprawa ziemniaków, warzyw kapustnych, truskawek, produkcja mleka, hodowla drobiu, trzody chlewnej), silna pozycja przemysłu mięsnego,
- sprzyjająca rozwojowi życia gospodarczego w gminie polityka lokalnego samorządu promującego miejscowe podmioty gospodarcze poprzez system ulg, preferencji, dotacji, pomocy w kwestiach administracyjno-prawnych i w negocjacjach z inwestorami,
- dobra infrastruktura techniczna – łatwy dostęp do telefonów, wodociągów, rezerwy mocy, gwarancje odbioru nieagresywnych ścieków,
- korzystna koniunktura gospodarcza wokół gminy - bliskość rynków zbytu na produkty rolne, możliwość ekspansji na tereny ościenne, np. poprzez kupowanie (bądź dzierżawienie) i zagospodarowywanie ziem po byłych PGR na terenie byłego woj. Słupskiego, zapotrzebowanie na czyste środowisko u mieszkańców okolicznych miast
- sprzyjające rozwojowi turystyki (głównie sezonowej, związanej z czynnym wypoczynkiem) walory krajobrazowo-przyrodnicze,
- szybki rozwój agroturystyki.

Gmina Sierakowice stała się liderem gospodarczym wśród gmin sąsiednich, a wieś Sierakowice staje się coraz bardziej znaczącym węzłem gospodarczym regionu. Jest to jeden z najbardziej rozwiniętych i atrakcyjnych dla inwestorów regionów w powiecie.

Słabe strony gospodarki:

- pomimo silnego rozwoju gospodarczego – rosnące bezrobocie, zwłaszcza wśród kobiet i młodzieży,
- niewielki odsetek mieszkańców z wyższym wykształceniem, niski poziom wiedzy rolniczej wśród rolników – ponad połowa nie posiada przygotowania rolniczego,
- zbyt duża liczba ludności utrzymującej się z rolnictwa (30% ludności zawodowo czynnej) – potrzeba zmniejszenia ilości gospodarstw rolnych i ludności utrzymującej się z rolnictwa na rzecz działalności produkcyjnej, usług i pracy najemnej,
- rozdrobnienie, co zauważa się zarówno w rolnictwie jak i działalności produkcyjnej – duża liczba małych firm i małych gospodarstw rolnych,
- niska wydajność rolnictwa, niedoinwestowanie i słaba mechanizacja gospodarstw,
- słaba specjalizacja produkcji rolniczej,
- niestabilność opłacalności produkcji rolniczej wynikająca z wahań popytu i podaży (a przez to cen skupu) na produkty rolne,
- za mało rozbudowana w stosunku do potrzeb baza przetwórczo-skupowa i przechowalnicza,

- brak zintegrowanych działań producentów, prowadzących do powstawania grup interesów, związków i stowarzyszeń producenckich,
- brak poważnych, liczących się inwestorów,
- brak ład przestrzennego w zagospodarowaniu gospodarczym gminy wynikający z żywiolowego i spontanicznego rozwoju,
- niewykorzystanie w pełni walorów przyrodniczo-krajobrazowych do rozwoju turystyki,
- jedynie 35% powierzchni gminy pozostające poza zasięgiem ochrony przyrody i krajobrazu oraz tylko 1,3% ziem we władaniu gminy (poważne ograniczenia dla rozwoju gospodarki i planowania przestrzennego).

4.3. Struktura użytkowania i własności gruntów oraz gospodarka nieruchomościami

Użytkowanie terenów

Tab. 4.6. Struktura użytkowania gruntów

Wyszczególnienie	Powierzchnia	
	ha	%
Użytki rolne	10 994	60,3
- w tym: grunty orne	8 565	-
Łąki	1 376	-
Pastwiska	1 037	-
Sady i ogrody	16	-
Lasy i grunty leśne	5 101	28
- w tym tereny ekologiczne	8	-
Wody	572	3,1
- w tym: stawy	62	-
Nie użytki	633	3,5
Tereny komunikacyjne	565	3,1
Tereny zabudowane	362	2
Użytki kopalne	5	0,03
Tereny wypoczynkowe	4	0,02
Razem	18 236	100,0

Źródło: Urząd Gminy Sierakowice i WODR (2000)

Powierzchnia gminy Sierakowice wynosi 18 236 ha. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne – 10 574 ha (58% powierzchni gminy, średnia dla powiatu wynosi 55% a dla województwa pomorskiego 49,9%). Ponad jedną czwartą (28,5%) gminy zajmują lasy i zadrzewienia (w powiecie 30,2%, w województwie średnio 36%). Wody, nieużytki i tereny komunikacyjne to odpowiednio 4,0, 3,5 i 3,2% powierzchni gminy. Tereny zabudowane to 2,1% czyli 381ha. Zabudowa skupia się w formie osad wiejskich i jest to w większości zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna na wydzielonych działkach. Terenom mieszkaniowym towarzyszą zwykle wydzielone ogrody lub sady na zapleczach posesji. Najmniejszy udział mają użytki kopalne i tereny wypoczynkowe (5 i 4 ha). Od 1998 roku zauważa się zmniejszanie się użytków rolnych głównie na rzecz lasów i zadrzewień i w mniejszym stopniu – nieużytków.

Struktura własności gruntów

Tab. 4.7. Struktura własności gruntów

Wyszczególnienie	Powierzchnia	
	ha	%
Grunty prywatne	13415	73,6
Skarb Państwa	4485	24,5

Sierakowice

W tym: - lasy państwowe	3254	17,8
- grunty AWRSP	442	2,4
Grunty komunalne	237	1,3
Grunty gminne przekazane w użytkowanie wieczyste	8	-
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	19	-
Grunty spółdzielcze	3	-
Inne	69	0,4
Razem	18236	100

Źródło: Urząd Gminy Sierakowice (1999)

Przeważająca większość, bo 73,6% gruntów w gminie Sierakowice jest w rękach prywatnych. Wynika to z faktu, że w gminie nigdy nie było Państwowych Gospodarstw Rolnych oraz z dużego przywiązania tutejszej ludności do ziemi. Z jednej strony jest to korzystne gdy większość ziemi użytkowana jest przez prywatnych właścicieli - daje to duże zasoby gruntów pod różne inwestycje, z drugiej strony brakuje terenów należących do gminy. Grunty będące w jej gestii to jedynie 237 ha – 1,3% (153 działki rozrzucone po całej gminie, z czego najwięcej znajduje się w Sierakowicach). W razie potrzeby realizacji inwestycji publicznych gmina zmuszona jest do nabywania ziemi od prywatnych właścicieli. Grunty państwowe zajmują łącznie 24,5% powierzchni gminy, z czego 442 ha będące w zarządzie AWRSP obecnie są już w większości wykupione bądź wdzierżawione przez rolników indywidualnych (pozostały jedynie pojedyncze, niewielkie działki o niekorzystnym położeniu), a 3254 ha należy do Lasów Państwowych.

W zakresie gospodarki nieruchomościami, według informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy gmina ma uregulowaną sytuację prawną odnośnie budynków, w przypadku dróg – trwa proces przejmowania terenów od prywatnych właścicieli, ponad 50% gruntów zajętych przez drogi należy już do gminy. Tereny dróg o znaczeniu krajowym będące własnością Skarbu Państwa pozostają we władaniu GDDP. Tereny kolejowe należą do Skarbu Państwa i pozostają w zarządzie Polskich Kolei Państwowych.

